

NGHIÊN CỨU TÍNH TỰ GIÁC TÍCH CỰC CỦA SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM THỂ DỤC THỂ THAO THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH Ở CÁC GIỜ HỌC LÝ LUẬN

Nguyễn Thanh Đề*
Kiều Thị Thu Thúy**

Tóm tắt:

Thông qua các phương pháp thường qui đề tài đã đánh giá thực trạng tính tự giác tích cực của sinh viên Trường Đại học sư phạm TDTT Thành phố Hồ Chí Minh ở các giờ học lý luận trên lớp cũng như ngoài giờ và tính tự giác tham gia các hoạt động ngoại khóa hỗ trợ cho việc học các môn lý luận. Kết quả nghiên cứu là cơ sở đề xuất các giải pháp và biện pháp nâng cao tính tự giác tích cực trong giờ học lý luận cho sinh viên.

Từ khóa: Tự giác, tích cực, sinh viên, Đại học Sư phạm TDTT, Thành phố Hồ Chí Minh, lý luận.

RESEARCH ON ACTIVE SELF-AWARENESS OF STUDENTS AT HO CHI MINH CITY UNIVERSITY OF SPORTS PEDAGOGY IN THEORETICAL LESSONS

Summary:

By the common methods, the study makes assessment of the active self-awareness of students at Ho Chi Minh City University of Sports Pedagogy in theoretical lessons both in the class and outside and the self-awareness in the extracurricular activities supporting for the theoretical lessons. On such basis, the study has proposed the solutions and methods to improve active self-awareness of students in theoretical lessons.

Keywords: Self-awareness, active, students, University of Sports Pedagogy, Ho Chi Minh City, theory.

ĐẶT VẤN ĐỀ

Chương trình đào tạo đại học chính qui của Trường Đại học Sư phạm TDTT Thành phố Hồ Chí Minh gồm 141 tín chỉ, trong đó các môn lý luận chiếm 67%, các môn thực hành chiếm 33%. Điều này cho thấy, việc học tập các môn lý luận là vô cùng quan trọng. Tuy nhiên trên thực tế, nhiều sinh viên của Trường nói chung và sinh viên chuyên ngành GDTC nói riêng chưa thực sự tích cực khi tham gia học tập các giờ lý luận trên lớp cũng như ngoài giờ học và tham gia các hoạt động ngoại khóa hỗ trợ cho việc học tập các môn lý luận. Vậy thực trạng đó ra sao? Giải pháp nào để nâng cao tính tự giác, tích cực của sinh viên? Từ thực trạng đó, chúng tôi đã tiến hành nghiên cứu tính tự giác tích cực của sinh viên Trường Đại học Sư phạm TDTT Thành phố Hồ Chí Minh ở các giờ học lý luận.

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Nghiên cứu đã sử dụng các phương pháp nghiên cứu:

- Phương pháp tham khảo tài liệu
- Phương pháp phỏng vấn
- Phương pháp toán học thống kê và phân tích SWOT

Đối tượng khảo sát: 494 SV Trường Đại học sư phạm TDTT Thành phố Hồ Chí Minh.

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ BÀN LUẬN

1. Thực trạng tự giác tích cực học tập của sinh viên Trường Đại học Sư phạm TDTT Thành phố Hồ Chí Minh trong giờ học các môn lý luận

1.1. Thực trạng mức độ tích cực học tập của sinh viên Trường Đại học Sư phạm TDTT Thành phố Hồ Chí Minh trong giờ học các môn lý luận

*TS, Trường Đại học Sư phạm TDTT Thành phố Hồ Chí Minh

**ThS, Trường Đại học Sư phạm TDTT Thành phố Hồ Chí Minh

Tiến hành phỏng vấn bằng phiếu hỏi sinh viên, theo đó người được phỏng vấn trả lời theo 5 mức từ 1-5 điểm là: Rất thường xuyên, thường xuyên, thỉnh thoảng, hiếm khi, không bao giờ.

Kết quả điểm càng ít thì càng tích cực và càng cao càng kém tích cực. Kết quả được trình bày ở bảng 1.

Bảng 1. Mức độ tự giác tích cực học tập của sinh viên trong giờ học các môn lý luận (n=494)

Nội dung khảo sát	Kết quả phỏng vấn	
	$\bar{x}$	δ
Ghi lại các ý quan trọng trong bài giảng của giảng viên	2.41	0.839
Tập trung chú ý cao độ để nghe giảng	2.32	0.756
Bị lôi cuốn bởi phương pháp giảng dạy của giảng viên	2.64	0.934
Tích cực phát biểu ý kiến khi giảng viên đặt vấn đề	2.79	0.991
Trao đổi ngay với bạn bè hoặc GV những vấn đề còn thắc mắc, chưa rõ	2.66	1.000
Bạn có ý tưởng sáng tạo cho bài học được GV và bạn bè khen ngợi	3.01	1.018
Cố gắng khắc phục mệt mỏi để tiếp thu bài một cách tốt nhất	2.39	0.902
Cảm giác buồn ngủ trong giờ học	3.04	1.058
Chỉ mong hết giờ	3.24	1.137
Thích bàn tán với bạn bè các vấn đề ngoài nội dung đang học	3.32	1.120
Không muốn đến lớp học các môn lý luận	3.69	1.223
Mong muốn giảm số tiết học các môn lý luận	3.28	1.308

Phân tích kết quả phỏng vấn tại bảng 1 cho thấy, phần lớn sinh viên chưa thật sự tích cực trong việc học tập các môn lý luận trên lớp. Ở các mục như “Ghi lại các ý quan trọng trong bài giảng của giảng viên”, “Tập trung chú ý cao độ để nghe giảng”, “Bị lôi cuốn với phương pháp giảng dạy của giảng viên”, “Thích phát biểu ý kiến khi giảng viên đặt vấn đề”, “Trao đổi ngay với bạn bè hoặc GV những vấn đề còn thắc mắc, chưa rõ”, “Bạn có ý tưởng sáng tạo cho bài học được GV và bạn bè khen ngợi”, “Cố gắng khắc phục mệt mỏi để tiếp thu bài một cách tốt nhất” có giá trị trung bình là 2.32 – 3.01 điểm giữa mức “thường xuyên” và “thỉnh thoảng”. Trong khi đó, các mục không tích cực “Buồn ngủ không tập trung được”, “Chán nản chỉ mong hết

giờ”, “Thích bàn tán với bạn bè các vấn đề ngoài nội dung đang học”, “Không muốn đến lớp học các môn lý luận”, “Mong muốn giảm số tiết học các môn lý luận” có giá trị trung bình từ 3.01 – 3.69 điểm nằm giữa mức “thỉnh thoảng” và “hiếm khi”.

1.2. Thực trạng mức độ tự giác tích cực học tập các môn lý luận của sinh viên Trường Đại học Sư phạm TDTT Thành phố Hồ Chí Minh ngoài giờ học trên lớp

Tiến hành khảo sát kết quả trả lời của sinh viên theo 5 mức từ 1 – 5 điểm, trong đó điểm càng ít thì càng tích cực và càng cao càng kém tích cực. Kết quả được trình bày tại bảng 2.

Bảng 2. Mức độ tự giác tích cực học tập các môn lý luận của sinh viên Trường Đại học Sư phạm TDTT TP Hồ Chí Minh ngoài giờ học trên lớp (n = 494)

Nội dung khảo sát	Kết quả phỏng vấn	
	$\bar{x}$	δ
Xác định thời gian học các môn lý luận thông qua việc lập thời khóa biểu	2.77	1.100
Xác định thời gian dành cho mỗi một bước học tập các môn lý luận	2.76	0.982
Xác định nội dung nào cần phải học và không phải học để không mất nhiều thời gian	2.39	0.839
Khi học các môn lý luận nếu có vấn đề được đặt ra bạn thường xem xét kĩ rồi mới đưa ra cách giải quyết	2.47	0.895
Xác định phân quan trọng trong mỗi môn lý luận và đi sâu tìm hiểu nội dung và nắm vững	2.44	0.877
Trước khi học một môn lý luận nào đó bạn thường suy nghĩ phương pháp học như thế nào để đạt hiệu quả tốt nhất	2.63	0.967
Tự đặt ra các câu hỏi và tìm kiếm tài liệu hoặc trao đổi với GV, bạn bè để giải quyết	2.84	1.005
Bạn thường thiết lập mối quan hệ giữa các nội dung của các môn lý luận để dễ dàng ghi nhớ các kiến thức hơn.	2.67	0.970
Tự so sánh những vấn đề học được trong các môn lý luận với thực tiễn kinh nghiệm của bản thân	2.5	0.959
Thường nghiên cứu các phương pháp học khác nhau như: lập sơ đồ, tóm tắt, lập bảng, ... để dễ dàng ghi nhớ những nội dung đã học	2.84	1.039
Thường xuyên xem lại vở ghi trên lớp và ghi chú, gạch dưới vào những nội dung quan trọng	2.58	1.007
Tìm những ví dụ cụ thể cho các nội dung để làm rõ	2.63	0.955
Tìm hiểu ý nghĩa của các môn lý luận trong thực tế tập luyện, thi đấu, cuộc sống hàng ngày	2.55	0.983

Bảng 2 cho thấy: Hầu hết nội dung trả lời đều có giá trị trung bình ở vào khoảng 2.39 – 2.84 điểm đây là mức giữa thường xuyên và thỉnh thoảng và thiên về mức thỉnh thoảng nhiều hơn 10/13 mục. Điều này cho thấy, mức độ tích cực học tập các môn lý luận của sinh viên ngoài giờ học là rất thấp. Sinh viên chưa chủ động, tự giác trong việc học tập các môn lý luận. Đây là một vấn đề rất cần được quan tâm và cần có giải pháp nâng cao tính tự giác tích cực học tập của các bạn sinh viên ngoài những giờ học trên lớp.

1.3. Thực trạng mức độ tham gia các hoạt động ngoại khóa để hỗ trợ cho việc học các môn lý luận của sinh viên Trường Đại học Sư phạm TDTT TP. Hồ Chí Minh

Tiến hành khảo sát sinh viên trả lời theo 5 mức từ 1 – 5 điểm, trong đó điểm càng ít thì

càng tích cực và càng cao càng kém tích cực. Kết quả được trình bày tại bảng 3.

Bảng 3 cho thấy: Hầu hết nội dung trả lời đều có giá trị trung bình ở vào khoảng 2.84 – 3.95 điểm, đây là mức giữa thỉnh thoảng và hiếm khi. Đặc biệt, mục “Bạn có thường xuyên tham gia thành lập hoặc tự thành lập nhóm học tập tốt các môn lý luận” có giá trị trung bình ở mức 3.95 điểm thấp nhất. Điều này khẳng định rằng, mức độ tham gia các hoạt động ngoại khóa để hỗ trợ cho việc học các môn lý luận của sinh viên Trường Đại học Sư phạm TDTT TP. Hồ Chí Minh là rất thấp. Các bạn rất ít tham gia các hoạt động ngoại khóa điều này sẽ rất hạn chế trong việc tiếp thu thông tin mới và tăng cường tính sáng tạo của sinh viên.

Bảng 3. Mức độ tham gia các hoạt động ngoại khóa hỗ trợ cho việc học các môn lý luận của sinh viên (n = 494)

Nội dung khảo sát	Kết quả phỏng vấn	
	$\bar{x}$	δ
Bạn có thường xuyên tham gia các câu lạc bộ học thuật do trường tổ chức	3.06	1.234
Bạn thường chia sẻ các tài liệu và kiến thức của mình trên các trang mạng xã hội	3.76	0.999
Bạn thường trao đổi những vấn đề về học tập các môn lý luận trên diễn đàn dành cho sinh viên trong website trường	3.33	1.231
Bạn thường xuyên cập nhật các thông tin trên kênh sinh viên để trao đổi, bồi dưỡng thêm vốn kiến thức các môn lý luận đã tiếp thu trên lớp	3.68	0.938
Bạn có thường xuyên tham gia thành lập hoặc tự thành lập nhóm học tập tốt các môn lý luận	3.95	0.919
Bạn có tham gia các hoạt động học tập thực tế	2.84	1.089
Bạn có thường tham gia dã ngoại, du lịch để hiểu biết thêm và bổ sung vốn kiến thức thực tiễn cho các môn lý luận	3.65	1.019
Bạn thường đến thư viện, viện bảo tàng để kiểm chứng hoặc tìm hiểu thêm về những thông tin đã được học	3.14	1.064
Bạn có thường đến nhà văn hóa thanh niên gặp gỡ các học sinh, sinh viên trường khác để cùng trao đổi, học tập lẫn nhau	3.80	1.027
Bạn thường tham gia các hoạt động, các hội thi do đoàn thanh niên, hội sinh viên tổ chức để củng cố các kiến thức lý luận đã học	2.96	1.127
Bạn thường đi thăm các khu di tích	3.03	1.102

Kết quả phân tích về mức độ tích cực trong giờ học các môn lý luận, mức độ tự giác tích cực học tập các môn lý luận ngoài giờ học và mức độ tham gia các hoạt động ngoại khóa để hỗ trợ cho việc học các môn lý luận của sinh viên, kết quả nghiên cứu nhận thấy rằng sinh viên Trường Đại học sư phạm TDTT TP. Hồ Chí Minh chưa thật sự tự giác tích cực trong học tập các môn lý luận. Hầu hết các sinh viên chưa chủ động, tự giác trong việc học tập các môn lý luận đặc biệt là mức độ tự học ngoài giờ và tham gia các hoạt động ngoại khóa ở mức thỉnh thoảng và hiếm khi rất cao.

Chính vì điều này, cần đưa ra những giải pháp phù hợp để nâng cao tính tự giác tích cực học tập đối với các môn lý luận cho sinh viên chuyên ngành giáo dục thể chất Trường Đại học Sư phạm TDTT TP. Hồ Chí Minh, từ đó cải thiện được kết quả học tập các môn lý luận của sinh viên cũng như nâng cao chất lượng đào tạo và chất lượng đầu ra của sinh viên trường đáp ứng được nhu cầu nghề nghiệp và xã hội hiện nay.

2. Đề xuất một số giải pháp nâng cao tính tích cực học tập các môn lý luận của sinh viên Trường Đại học Sư phạm TDTT TP. Hồ Chí Minh

Căn cứ vào thực trạng và phân tích SWOT về điểm mạnh, điểm yếu, cơ hội và thách thức của tính tích cực trong giờ học các môn lý luận, ngoài giờ học và mức độ tham gia các hoạt động ngoại khóa của sinh viên Trường Đại học sư phạm TDTT TP. Hồ Chí Minh. Chúng tôi tiến hành gửi phiếu phỏng vấn các chuyên gia là Trưởng, Phó các Phòng, Ban, Khoa là những người có kinh nghiệm lâu năm trong công tác giảng dạy các môn lý luận của trường gồm: 1 Phó giáo sư, 3 Tiến sĩ và 9 Thạc sĩ nhằm đánh giá mức độ cần thiết của từng giải pháp theo 5 mức rất cần thiết, cần thiết, bình thường, không cần thiết, rất không cần thiết. Tổng số phiếu phỏng vấn chuyên gia gửi đi là 13 phiếu, tỷ lệ phản hồi lại là 13 phiếu (chiếm tỷ lệ 100%). Kết quả phỏng vấn được trình bày ở bảng 4.

Bảng 4. Kết quả phỏng vấn lựa chọn các giải pháp nâng cao tính tích cực học tập các môn lý luận của sinh viên Trường Đại học Sư phạm TDTT TP. Hồ Chí Minh (n = 13)

CÁC GIẢI PHÁP	$\bar{x}$	δ
Giải pháp về Tuyên truyền	1.81	
Tăng cường tuyên truyền về sự cần thiết học tập các môn LL trong các buổi chào cờ, tuần sinh hoạt công dân và trên loa phát thanh. Dán thông tin tuyên truyền trên bảng tin trong nhà trường.	2.23	0.927
Tổ chức các hội thảo nói về tầm quan trọng của các môn lý luận cho SV đặc biệt là SV năm nhất.	1.48	0.507
Tổ chức các cuộc thi học thuật liên quan đến kiến thức tổng hợp từ các môn lý luận.	1.77	0.439
Hàng năm tổ chức “Đại hội học tốt”, giao lưu với những gương điển hình học tốt các môn lý luận.	1.69	0.48
Tổ chức tuyên dương, khen thưởng cho các sinh viên có thành tích học tốt các môn lý luận tại các buổi chào cờ đầu tháng.	1.69	0.48
Giải pháp về Cơ sở vật chất	1.58	
Sửa chữa, nâng cấp các giảng đường, phòng học, trang thiết bị như máy chiếu, quạt, đèn, loa, wifi...	1.77	0.6
Xây dựng một phòng học ngoài giờ có trang bị máy vi tính, thư viện lưu động cho SV	1.61	0.65
Thư viện cần có đủ sách, báo, tạp chí...cho sinh viên tham khảo, nghiên cứu	1.15	0.376
Giải pháp về chương trình và kế hoạch	1.51	
Đề xuất với lãnh đạo nhà trường thông qua phòng Đào tạo về chương trình, kế hoạch đào tạo giành nhiều thời gian cho sinh viên nghiên cứu tài liệu và tự học.	1.69	0.63
Thường xuyên cập nhật đề cương chi tiết, đề cương ôn tập và tài liệu học tập các môn lý luận lên website trường.	1.85	0.555
Giải pháp về Giảng viên	1.77	
Đổi mới phương pháp và hình thức tổ chức dạy học theo hướng tích cực hóa hoạt động nhận thức của SV, tăng cường phương pháp dạy học tích cực tạo hứng thú thu hút SV, qua đó phát huy tính tích cực, chủ động sáng tạo, năng lực tự học, tự nghiên cứu	1.54	0.519
Thường xuyên cập nhật được những thông tin, thành tựu mới nhất phù hợp với đối tượng, với thực tiễn trong bài giảng. Giới thiệu được những tài liệu tham khảo quan trọng cho sinh viên tự học.	1.77	0.599
Nâng cao trình độ chuyên môn, kỹ năng sư phạm để định hướng và điều khiển quá trình dạy học trên lớp cũng như hướng dẫn SV cách học đại học.	1.61	0.506
Kích thích nhu cầu khơi gợi hứng thú học tập; quan tâm phát hiện và giúp đỡ sinh viên hình thành động cơ, thái độ học tập đúng đắn.	1.38	0.506
“Học phải đi đôi với hành” hướng dẫn sinh viên cách vận dụng, ứng dụng những kiến thức đã học vào cuộc sống bản thân.	1.46	0.519
Giải pháp về Sinh viên	1.51	
Sinh viên cần xác định ý thức, thái độ học tập tự giác, nghiêm túc đối với từng môn học.	1.69	0.63
Tích cực tham gia các hoạt động học tập trong và ngoài giờ lên lớp.	1.46	0.519
Giải pháp về Hoạt động ngoại khóa	1.77	
Nâng cao chất lượng các câu lạc bộ học thuật; thành lập các nhóm học tốt các môn lý luận	1.69	0.48
Nâng cấp các diễn đàn dành cho sinh viên trên website trường	1.69	0.63
Tổ chức các buổi dã ngoại, đi thăm các khu di tích, bảo tàng cho sinh viên,... kết hợp với các hoạt động học tập thực tế.	1.77	0.439
Nâng cao chất lượng các hoạt động của Đoàn, Hội hỗ trợ cho việc học các môn lý luận.	2	0.707
Tổ chức các buổi giao lưu, trao đổi kinh nghiệm học tập với các sinh viên trường khác	1.92	0.277

Tăng cường tính tự giác, tích cực là điều kiện quan trọng để nâng cao hiệu quả học tập các môn lý luận (ảnh minh họa)

Qua phỏng vấn chúng tôi đã chọn được 6 giải pháp và 22 biện pháp có điểm trung bình từ 2.50 trở xuống (gần mức cần thiết). Kết quả cho thấy 6 nhóm giải pháp đều được các chuyên gia đánh giá ở mức độ cần thiết (giá trị trung bình từ 1.81 đến 1.51), theo các chuyên gia thì nhóm giải pháp về cơ sở vật chất và nhóm giải pháp về giảng viên là 02 nhóm giải pháp thiết yếu và rất cần thiết nhằm nâng cao tính tích cực trong giờ học các môn lý luận, mức độ tự giác tích cực học tập các môn lý luận ngoài giờ học và mức độ tham gia các hoạt động ngoại khóa để hỗ trợ cho việc học các môn lý luận của sinh viên. Điều này cũng phù hợp với thực tế vì cơ sở vật chất phục vụ cho việc học tập các môn lý luận còn hạn chế như thiết bị giảng dạy chưa đảm bảo tốt, hệ thống wifi hay chấp chôn, giảng đường chưa đủ rộng cho các lớp ghép và khá ồn do gần khu vực học thực hành, chưa có nơi học tập riêng dành cho sinh viên nội trú, thư viện ít tài liệu, máy vi tính phục vụ miễn phí cho sinh viên chưa nhiều... Xu hướng học tập hiện nay là hướng sinh viên tự học và tự nghiên cứu nhiều hơn, điều này rất cần sự hỗ trợ từ các giảng viên giúp cho các em hiểu được tầm quan trọng của môn học đồng thời định hướng phương pháp tự học cho sinh viên. Đối với sinh viên đặc biệt là sinh viên nội trú việc chưa xác định được phương pháp tự học lại không có nơi để học tập và nguồn tài liệu nghiên cứu quá ít đã làm hạn chế tính tích cực học tập dẫn đến kết quả học tập các môn lý luận của SV trường cũng bị hạn chế.

KẾT LUẬN

Kết quả nghiên cứu cho các kết luận sau:

- Hiện nay sinh viên Trường Đại học Sư phạm TDTT Thành phố Hồ Chí Minh chưa thật sự tự giác tích cực học tập các môn lý luận. Hầu hết sinh viên chưa chủ động, tự giác học tập các môn lý luận đặc biệt là tự học ngoài giờ và tham gia các hoạt động ngoại khóa ở mức thỉnh thoảng.

- Kết quả nghiên cứu lựa chọn được 06 giải pháp nâng cao tính tự giác tích cực học tập các môn lý luận của sinh viên chuyên ngành Giáo dục thể chất Trường Đại học Sư phạm TDTT TP.HCM: Giải pháp về tuyên truyền (04 biện pháp), giải pháp về Cơ sở vật chất (03 biện pháp), giải pháp về Chương trình, kế hoạch đào tạo (02 biện pháp), giải pháp về Giảng viên (05 biện pháp), giải pháp về Sinh viên (02 biện pháp), giải pháp về Hoạt động ngoại khóa (05 biện pháp).

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. A.R.Luria (2003), “Cơ sở tâm lý học thần kinh”, (Dịch: Võ Thị Minh Chí, Phạm Minh Hạc, Trần Trọng Thủy), Nxb Giáo dục.
2. Minh Đức, Hồ Kim Chung (2004), *Tâm lý học căn bản*, Nxb Văn hóa-Thông tin.
3. Vũ Dũng (2008), *Từ điển Tâm lý học*, Nxb Từ điển Bách khoa.
4. Lêonchiev.A.N (1998), *Hoạt động, ý thức, nhân cách*, Nxb Giáo dục, Hà Nội.
5. Hoàng Trọng, Chu Nguyễn Mộng Ngọc (2008), “Phân tích dữ liệu với SPSS Trường Đại học Kinh tế TP.HCM”, Nxb Hồng Đức.

(Bài nộp ngày 25/3/2016, Phản biện ngày 15/5/2016, duyệt in ngày 5/6/2016)